11/11/2022

Η Θεσσαλονίκη τίμησε τον Άγιο Μηνά

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Θεσσαλονίκης

Η μνήμη των αγίων Μεγαλομαρτύρων Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου του Διακόνου τιμήθηκε στον ομώνυμο ιστορικό Ιερό Ναό του κέντρου της Θεσσαλονίκης.

Στον Πανηγυρικό **Εσπερινό** παρέστη ο πανοσιολογιώτατος αρχιμανδρίτης π. Μιχαήλ Σαντοριναίος, ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητρόπολης, ο οποίος και κήρυξε τον Θείο Λόγο και με ιδιαίτερο τρόπο στο κήρυγμά του, μίλησε για τον βίο του Αγίου Μηνά, την ευσέβεια στο προσωπό του από πλήθος χριστιανών, τα πλήστα θαύματά του, αλλά και τον ιδιαίτερο εορτασμό του σε πολλές περιοχές της πατρίδας μας.

Την κυριώνυμο ημέρα, προεξήρχε ο πανοσιολογιώτατος αρχιμανδρίτης π. Ιάκωβος Αθανασίου, πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης όπου και μετέφερε τις αρχιερατικές ευχές του Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ανθίμου.

Κατά την διάρκεια του κηρύγματος, ο π. Ιάκωβος αναφέρθηκε εκτενώς στον βίο

του Αγίου Μηνά, όσον αφορά την καταγωγή του, τα αξιώματα τα οποία απέκτησε κατά την στρατιωτική του πορεία αλλά και για τα θαύματα τα οποία επιτελεί καθημερινά όταν τον επικαλείται ο κάθε πιστός.

Σύμφωνα με την παράδοση της Εκκλησίας μας ο Άγιος Μηνάς έχει το χάρισμα της ευρέσεως απολεσθέντων υλικών αγαθών αλλά και της ευρέσεως της αληθινής οδού του χριστιανού. Κατά το τέλος της πανηγυρικής Θείας Λειτουργίας, ο π. Ιάκωβος, εκπροσωπόντας τον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Άνθιμο και συνεχάρει τους ιερείς και τις εκκλησιαστικές επιτροπές του Ναού για την άριστη τέλεση αλλά και προετοιμασία της Πανηγύρεως και μετέφερε τις αρχιερατικές ευχές του Ποιμενάρχη.

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Μηνά, θεωρείται ένας εκ των αρχαιοτέρων Ναών της Θεσσαλονίκης. Χρονολογείται από το 5ο μ.Χ. αιώνα. Παρά τις ανοικοδομήσεις λόγω των πυρκαγιών που υπέστη, δεν έχασε το αρχικό του σχέδιο. Οι δύο κίονες οι οποίοι βρίσκονται στην στοά του Νάρθηκα (Κεντρική είσοδος του Ναού), η διαρρύθμιση του Ναού, τα περίφημα γλυπτά παλαιοχριστιανικά κιονόκρανα της Βασιλικής του Αγίου Μηνά, όπως αναγράφονται και φυλάσσονται στο Βυζαντινολογικό Μουσείο των Αθηνών, αλλά και το Βάθρο του Δεσποτικού, ευρισκόμενο στο Άγιο Βήμα του Ναού, αποτελούν την καλύτερη απόδειξη.

Η τελευταία ανοικοδόμηση του Ναού έγινε το έτος 1852, όπως αποδεικνύεται από εντοιχισμένη επιγραφή πάνω από την κύρια είσοδο του Ναού. Όπως διαπιστώνετε από διάφορες πηγές ο Ιερός Ναός του Αγίου Μηνά χρησιμοποιήθηκε στην αρχή ως Μοναστήρι. Εδώ μόνασε ο Άγιος Γρηγόριος ο Δεκαπολίτης τον 9ο αιώνα αλλά και ο Άγιος Φαντίνος ο Καλαβρός τον 11ο αιώνα.

Κατά το έτος 1979 κατά την διάρκεια εργασιών για την αποκατάσταση των ζημιών από το μεγάλο σεισμό του έτους 1979 (20/6/1978) αποκαλύφθηκε ημιυπόγειος θολωτή κρύπτη (οστεοφυλάκιο), παραπλεύρως του Αγίου Βήματος, εντός της οποίας βρέθηκαν πλήθος κιβωτίων (20 περίπου) τα οποία περιείχαν ανθρώπινα οστά.

Σε πλείστα συγγράμματα ξένων και ημετέρων αναφέρεται ο Άγιος Μηνάς ως καμένο Μοναστήρι. ΄΄Γιαννίκ Μοναστήρ μαχα λε΄΄. (γειτονιά του καμένου Μοναστηριού). Σε πέντε τουλάχιστον ημερομηνίες αναφέρεται ότι είχε και επιβλητικό τρούλο, ο οποίος ήταν ορατός από την θάλασσα. Κατά την διάρκεια της τουρκοκρατίας δεν μεταβλήθηκε σε τέμενος (τζαμί) από τους Τούρκους. Ίσως επειδή βρισκόταν στο άκρο της πόλης και φοβόντουσαν τους διαφόρους κακοποιούς. Για το λόγο αυτό την περίοδο της τουρκοκρατίας στο γυναικωνίτη πραγματοποιούνταν συναντήσεις της φιλικής εταιρείας.

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Μηνά, κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας υπήρξε κέντρο φιλανθρωπίας και μεγάλης προσφοράς προς την Ελληνική εθνική παιδεία, αφού όπως αναφέρεται στη λογοδοσία των εκκλησιαστικών συμβουλίων της εποχής εκείνης, όλα τα έσοδα του ναού διατίθεντο, σχεδόν για την λειτουργία των Ελληνικών σχολείων. Αργότερα η Ελληνική Κοινότητα είχε δημιουργήσει στο

γυναικωνίτη του Ναού κρυφό νοσοκομείο, στο οποίο νοσηλεύονταν οι τραυματίες Μακεδονομάχοι (μαρτυρία Αλεξάνδρου Σκλαβούνου).

Πίσω από την Αγία Τράπεζα, βρίσκεται πέτρινος αρχιερατικός άμβωνας, επί του οποίου, κατά την παράδοση, ανήλθε και μίλησε προς τους Θεσσαλονικείς ο Απόστολος Παύλος κατά την δεύτερη επίσκεψη του στην Θεσσαλονίκη. Τον βράχο αυτό αργότερα οι Χριστιανοί τον λόξευσαν και χάραξαν πάνω του διάφορα παλαιοχριστιανικά σύμβολα.

Επίσης, η παράδοση αναφέρει ότι στο χώρο που βρίσκεται σήμερα ο Ιερός Ναός ήταν η κατοικία του Αγίου Ιάσωνος. Ο άγιος Ιάσων είναι αυτός ο οποίος υποδέχθηκε τον απόστολο Παύλο στη Θεσσαλονίκη και ο οποίος έδωσε αρκετά χρήματα στους Ιουδαίους και απέλυσαν τον Παύλον και τον Σίλα. Ο Ιερός Ναός του Αγίου Μηνά διετέλεσε και Μητροπολιτικός Ναός. Σε αυτόν, έγινε και η δοξολογία κατά την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης υπό του τότε Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης μακαριστού κ. Γενναδίου το 1912, ενώπιον του στρατηλάτη και ελευθερωτή διαδόχου Κωνσταντίνου.

Το παραθρόνιο στο οποίο εκάθησε ο διάδοχος βρίσκεται σε περίοπτη θέση στο Άγιο Βήμα.

Κατά γενική ομολογία ο Ιερός Ναός του Αγίου Μηνά αποτελεί μοναδικό κόσμημα από άποψη βασιλικού ρυθμού και σύνδεσμο εθνικών πόθων και οραματισμών κατά την μακραίωνη ιστορική πορεία και εξέλιξη της Θεσσαλονίκης και ειδικότερα της Μακεδονίας. Και τέλος από αρχαιολογικής απόψεως ως παλαιοχριστιανικό

μνημείο, συγκαταλέγεται μεταξύ των αξιολογότερων μνημείων της Θεσσαλονίκης.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι στην είσοδο του Ναού απαγχονίστηκε από τους Τούρκους στις 28/7/1777 ο Άγιος Νεομάρτυρας Χριστόδουλος ο εκ Κασσάνδρας Έθνος.

Περισσότερες φωτογραφίες ΕΔΩ